

УДК 336.76
JEL E 44, F 21, G 15, G 21
ORCID ID 0000-0002-8256-5587
DOI <https://doi.org/10.17721/tppe.2025.51.2>

Алексеєнко Л.М., д.е.н., професор
Західноукраїнський національний університет
olecolm@gmail.com

ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКІВ КАПІТАЛУ: ФІНАНСОВО-ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА СТРАТЕГІЇ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто трансформацію ринків капіталу в умовах глобалізації з акцентом на фінансово-інноваційні механізми та стратегії ризик-менеджменту в банківській діяльності. Встановлено, що міжнародний ринок капіталів позбавлений регуляторних бар'єрів та забезпечує фінансову безпеку держав, але вразливий до геополітичних викликів. Метою статті є обґрунтування концепту фінансово-інноваційних механізмів Єдиного ринку капіталу (СМУ) з фокусуванням на ризик-менеджменті у банках для трансформації ринків. Розширення ЄС, лібералізація та формування СМУ є базисом для економічного розвитку. Дослідження фокусуються на важливості банківської діяльності, підтримці цифрового євро та регуляції ЦЕБ інновацій в TARGET Services. Встановлено, що в євроізованих економіках монетарна трансмісія впливає на ринки капіталів, а для встановлення цінового лідерства доцільно застосовувати показник NLS та відстежувати маніпулювання цінами акцій. Трансформація ринків капіталу потребує модернізації регуляторних рамок і гармонізації євростандартів. Визначено тренди ринків капіталу, які актуалізують доцільність консервативного кредитування через волатильність, масштабування угод репо з EGB, застосування data-driven аналітики. Аргументовано, що у короткостроковій перспективі стратегії ризик-менеджменту та ініціативи формування СМУ ЄС мають бути зосереджені на трьох основних напрямках: заощадження та інвестиції, бізнес і підприємництво, нагляд за ринками. Визначено, що на європейських ринках капіталу при формуванні фінансово-інноваційних механізмів СМУ варто враховувати особливості диверсифікації продуктів та ринкової структури в capital markets, де фокус на private equity та technology сприяє оптимізації маржі. Охарактеризовано стратегічні цілі СМУ: підтримка інновацій, фінансування трансформації, масштабування заощаджень, диверсифікація, конвергенція. Стратегії ризик-менеджменту мають застосовувати уніфіковані продукти, DLT, сек'юритизацію, венчурне фінансування. Встановлено, що оновлені підходи до розвитку фінансового сектору України сприятимуть модернізації національних ринків капіталу з урахуванням вимірів євроінтеграції.

Ключові слова: ринки капіталу, регулятор, інновації, фондовий ринок, управління, банківська установа, фінтех, ринок фінансових послуг, управління активами, інвестиції, надзвичайні події, безпека, міжнародні стандарти.

Постановка проблеми. Міжнародний ринок капіталів характеризується відсутністю кордонів та бар'єрів, що посилює його роль у забезпеченні фінансової безпеки держав у глобалізованому світі. МВФ сприяє нормалізації та координації сприятливих умов для

ринків: формує регуляторну базу, застосовує низку інструментів з різними термінами погашення, масштабує добре організовану інфраструктуру та узгодженість бази користувачів з різними профілями ризику. У 2025 році для України відновлення управління фінансовими потоками і створення сприятливих умов для ринків валютних деривативів є добрим знаком для підтримки ринкових стимулів [1].

Системність зростання ПІІ зумовлене розширенням регіональних союзів, зокрема Європейського Союзу (ЄС), цифровою трансформацією, лібералізацією зовнішньоекономічних зв'язків, масштабуванням діяльності транснаціональних корпорацій та розвитком національних ринків капіталу. За даними Світового інвестиційного звіту UNCTAD 2025 року, глобальні потоки ПІІ зменшилися на 11% у 2024 році, досягнувши 1,5 трлн дол США, що свідчить про вразливість ринків до геополітичних і фінансових ризиків [2]. Формування Єдиного ринку капіталу (Capital Markets Union, CMU) є передумовою для забезпечення економічного зростання, стійкості та фінансової безпеки в ЄС. Зауважимо, що за оцінками Європейської комісії (ЄК) фрагментація ринків капіталу призводить до щорічних втрат у розмірі 200–300 млрд євро через неефективний розподіл капіталу [3].

Центральний Європейський Банк (ЦЄБ) визнає, що зростання споживчих боргів та делінквенції в кредитах, прогнозоване на 2025 рік, посилює песимізм щодо економіки, впливаючи на банківські стратегії щодо кредитування та управління ризиками [4]. У контексті формування CMU саме цифрова трансформація та впровадження AI дозволяють банкам краще аналізувати споживчі очікування для прогнозування кредитних ризиків, персоналізації фінансових продуктів, що впливає на сприйняття інфляції та доходів у контексті уповільнення зростання та стабілізації ставок. В Україні проблема ринків капіталу ускладнюється недостатньою гармонізацією регуляторних рамок і обмеженим доступом до європейських ринків.

Аналіз останніх публікацій. Використання переваг ринку капіталів є об'єктом досліджень провідних науковців і економістів, оскільки цифровізація економіки знань та фінансова глобалізація впливають на обсяги й напрями руху капіталу. Теорія ринків капіталу торкається багатогранних підходів посилення діалогу між державами, бізнес спільнотою та громадянським суспільством. У банківському сегменті член Виконавчої ради ЦЄБ П. Чіполлоне вважає, що сучасна Євросистема підтримує використання інноваційних рішень у своїх ринкових інфраструктурах, зберігаючи при цьому безпеку та ефективність TARGET Services [3]. ЦЄБ створив інноваційну платформу для співпраці з європейськими зацікавленими сторонами в сегменті цифрового євро [5]. Майже 70 учасників ринку, включаючи продавців, фінтех-компанії, стартапи, банки та інших постачальників платіжних послуг, зареєструвалися для співпраці з ЄЦБ з метою вивчення функцій та варіантів використання цифрових платежів у євро.

Формування єврозони змінює ландшафт ринків капіталу. Ч. Вентун, Дж. Фазурін, М. Флоріан, А. П'єнковський, В. Менсьює та Ч. Зеджу досліджують внутрішню трансмісію монетарної політики в європейських країнах зі значною часткою кредитування та

депозитів в іноземній валюті, які називаються «євроізованими економіками» [6]. Науковий співробітник Національного бюро економічних досліджень Я. Цзен зауважує, що фінанси змінилися, а ризики – ні, хоча нові технології змінюють підходи до ліквідності та економічної стабільності [7].

Сучасний міжнародний ринок капіталів характеризується відсутністю єдиних регуляторних підходів, що посилює конкуренцію. Д. Лянь, Б. Розман та Я. Ши запропонували використовувати новий показник частки нового лідерства (NLS) для визначення ціни, який приписує постійний інформаційний потік окремим ринкам, використовуючи унікально ідентифіковану модель структурної ковзної середньої [8]. NLS кількісно визначає внесок кожного ринку в постійні цінові інновації як частку від загального інформаційного лідерства та пропонує технічні переваги, включаючи унікальність та дотримання стандартної статистичної асимптотики.

Інвестиційна політика стикається з викликами, зокрема з нерівністю у доступі до інновацій між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, а також з підвищеною увагою інвесторів до маніпуляції на ринках капіталу. Ч. Лі, Ц. Лю, Ц. Лю, С. Лю та Ч. Ву досліджують вплив інформації на маніпуляцію цінами акцій та дестабілізує фінансові ринки [9]. Зокрема акції, включені до списку переможців, привертають значну увагу інвесторів, що призводить до посилення маніпуляцій ціною акцій на ринках капіталу.

Невирішені частини проблеми. Формування ринків капіталу в Україні потребує науково-методичних підходів до модернізації регуляторних рамок і гармонізації з фінансовими стандартами ЄС. Пріоритетність підготовки до інтеграції в Єдиний ринок капіталу актуалізує розробку фінансово-інноваційних механізмів та стратегій ризик-менеджменту з залученням банківських установ.

Метою статті є обґрунтування концепту формування фінансово-інноваційних механізмів Єдиного ринку капіталу з фокусуванням на реалізації стратегії ризик-менеджменту у банківській діяльності для ефективної трансформації ринків капіталу.

Методи дослідження. Використано наступні методи дослідження: діалектичний метод – для діагностування стратегічних цілі Єдиного ринку капіталу в ЄС; метод сходження від абстрактного до конкретного – для окреслення стратегії ризик-менеджменту в формуванні СМУ в ЄС; системний – для імплементації нововведень оновленої Стратегії розвитку фінансового сектору України для ринків капіталу.

Результати дослідження. На європейських ринках капіталу при формуванні фінансово-інноваційних механізмів Єдиного ринку капіталу варто враховувати особливості диверсифікації продуктів та ринкової структури в capital markets, де фокус на private equity та technology сприяє оптимізації маржі. Емпірично спостерігається кореляція між розвитком ринків капіталу та економічним розвитком, оскільки 10-відсоткове збільшення обігу акцій на фондовому ринку може підвищити щорічний приріст ВВП на 0,24–0,27 проц пунктів, так як це стимулює інвестиції в продуктивність і технології [10]. Науково-методичні підходи мають враховувати такі тренди:

По-перше, результати опитування щодо умов кредитування на ринках фінансування цінних паперів, деномінованих у євро, та позабіржових деривативів (SESFOD) засвідчили, що волатильність ринків через інфляційні ризики та регуляторні зміни зумовлює масштабування консервативного підходу кредиторів, зменшуючи ризики в умовах уповільнення зростання emerging markets (EM) на 2,4% у другій половині 2025 року та продовження скорочення ставок центробанками EM [10]. Переважна більшість респондентів (86%) стверджує, що загалом змін протягом 2025-2026 років не передбачається, що узгоджується з трендами стабілізації ринків після волатильності, спричиненої тарифною політикою США, та відновленням активності в M&A і приватному кредитуванні.

По-друге, на ринках капіталу активізована участь в угодах, що поєднують репо та зворотне репо з EGB, з поширеним застосуванням маржин-офсетів для таких транзакцій. Серед клієнтів хедж-фондів популярними є угоди на криву дохідності (duration), хоча альтернативні стратегії, включаючи cash-futures basis trades та intra-euro area sovereign repo trades, також використовуються.

По-третє, цифрова трансформація та фокус на data-driven аналітиці в capital markets technology посилюють моніторинг і регуляцію, сприяючи ширшому збору даних для оцінки впливу монетарної політики на ліквідність і стабільність банків, а також змінах і динаміці в п'яти сегментах ринку грошей євро: забезпечених, незабезпечених, короткострокових цінних паперів, валютних свопів та свопів на overnight index.

У короткостроковій перспективі стратегії ризик-менеджменту та ініціативи формування Єдиного ринку капіталу ЄС мають бути зосереджені на трьох основних напрямках: заощадження та інвестиції, бізнес та підприємництво, нагляд за ринками. Покращенню умов для заощаджень та інвестицій сприятиме створення доступних і прозорих інвестиційних продуктів для залучення роздрібних інвесторів і підвищення фінансової інклюзії. Підтримка бізнесу (підприємництва), розширення джерел фінансування (венчурний чи акціонерний капітал) забезпечить спільних інвесторів необхідними ресурсами. Посилення наглядової екосистеми та гармонізація регулювання сприятимуть зниженню системних ризиків і підвищенню довіри до ринків.

Єдиний ринок капіталу спрямований на досягнення стратегічних цілей, які мають вирішальне значення для фінансової безпеки та економічного розвитку ЄС (табл. 1).

Стратегічні цілі Єдиного ринку капіталу в ЄС

	Виміри	Характеристика
1.	Підтримка інновацій та продуктивності:	Розвинені ринки капіталу створюють умови для фінансування інноваційних проєктів (стартапів, технологічних компаній), що сприяє підвищенню конкурентоспроможності економіки.
2.	Фінансування подвійного переходу:	Ринки капіталу відіграють важливу роль у залученні ресурсів для зеленої трансформації, цифровізації та збереження сталого розвитку.
3.	Масштабування пенсійних заощаджень:	Інтеграція ринків капіталу дозволяє розширити доступ до інвестиційних продуктів, що сприяють довгостроковим заощадженням громадян.
4.	Розвиток альтернатив банківському фінансуванню.	Диверсифікація джерел фінансування через ринки капіталу знижує залежність від банківських кредитів і підвищує стійкість фінансової системи.
5.	Сприяння конвергенції та інклюзії.	Єдиний ринок капіталу сприяє зменшенню економічних диспропорцій між країнами-членами ЄС та забезпечує ширший доступ до фінансових інструментів для домогосподарств і бізнесу.

Джерело: складено за матеріалами [4; 5].

Геополітичні виклики (війна в Україні) підкреслюють важливість стійкості фінансових систем у надзвичайних умовах, що потребує нових підходів до стратегій ризик-менеджменту. Ефективний ризик-менеджмент є базисом для забезпечення фінансової безпеки в процесі трансформації ринків капіталу. Доцільно виокремити заходи, які інтегрують стратегії управління ризиками і враховують як короткострокові, так і довгострокові виклики при формуванні Єдиного ринку капіталів в ЄС (табл. 2).

Стратегії ризик-менеджменту в формуванні Єдиного ринку капіталів
в ЄС

	Параметри	Особливі характеристики
1.	Управління ризиками через європейський інвестиційний продукт:	– створення уніфікованого продукту для заощаджень та інвестицій із прозорими умовами та низькими комісіями знижує операційні ризики для інвесторів; – податкові стимули та гнучкий дизайн продукту мінімізують фінансові ризики для домогосподарств, сприяючи їхній участі в ринках капіталу.
2.	Цифрова трансформація та зниження транзакційних ризиків:	– впровадження технологій розподілених реєстрів (DLT) у торговельну та постторговельну інфраструктуру зменшує транзакційні ризики шляхом підвищення швидкості, безпеки та прозорості операцій.
3.	Ризик-менеджмент у сек'юритизації:	– оптимізація регуляторного фреймворку для сек'юритизації, зберігаючи пруденційні вимоги, забезпечує баланс між активізацією ринку та управлінням кредитними ризиками; – стандартизація та спрощення процедур знижують адміністративні ризики для емітентів та інвесторів.
4.	Мінімізація ризиків через венчурне фінансування:	– розвиток венчурного капіталу, зокрема через залучення публічних інвесторів, таких як Європейський інвестиційний фонд, знижує ризики нестачі фінансування для інноваційних компаній; – диверсифікація джерел капіталу зменшує залежність від банківського сектору, що є важливим для фінансової стійкості.
5.	Посилення нагляду для зниження системних ризиків:	– централізована наглядова екосистема та гармонізація регулювання дозволяють ефективно управляти системними ризиками, що підтверджується зниженням волатильності ринків на 15–20% у країнах із уніфікованим наглядом.

Джерело: складено за матеріалами [4; 10].

Як бачимо з табл. 2, актуальним є усунення організаційно-правових бар'єрів у становленні Єдиного ринку капіталів і політика, спрямована на відновлення економік і підтримку інноваційних проєктів, забезпечить продуктивне використання капіталу. За даними ЦЄБ: цифровізація може знизити транзакційні витрати на 20–30%, що сприяє

стабільності ринків; гармонізація законодавства та формування банківського союзу ЄС можуть знизити системні ризики на 10–15% шляхом кращої координації та прозорості [10]. Активізація сек'юритизації може вивільнити до 100 млрд євро капіталу для банків, тоді як розвиток венчурного капіталу сприятиме скороченню відтоку європейських стартапів на 25%.

Для забезпечення трансформації ринків капіталу у парадигмі фінансової безпеки варто реалізувати низку заходів, які поєднують короткострокові дії та довгострокові ініціативи. По-перше, створення європейського стандарту для інвестиційних продуктів. Розробка уніфікованого європейського продукту для заощаджень та інвестування спростить доступ домогосподарств до ринків капіталу. Це сприятиме залученню приватних інвесторів, що є важливим елементом фінансової безпеки.

По-друге, розширення транскордонних ринків капіталу:

1) формування інтегрованої наглядової екосистеми. Посилення співпраці між національними регуляторами та створення єдиних стандартів нагляду сприятиме зниженню ризиків і підвищенню довіри до ринків;

2) масштабування цифрової трансформації ринкової інфраструктури. Використання технологій (блокчейн) для інтеграції торговельних і постторговельних процесів забезпечить більшу ефективність і прозорість;

3) активізація ринку сек'юритизації [11, с. 152–156]. Розвиток сек'юритизації, за умови збереження фінансової стабільності, дозволить банкам вивільнити капітал для фінансування нових проєктів.

По-третє, спрямування капіталу в інноваційний сектор. Збільшення можливостей для фінансування через акціонерний капітал і венчурні інвестиції сприятиме розвитку інноваційних компаній і стартапів. Це потребує спрощення регуляторних вимог.

По-четверте, прогнозування довгострокових ініціатив потребує: 1) для створення єдиного ринкового середовища гармонізацію законодавства щодо усунення бар'єрів, пов'язаних із суперечностями норм неплатоспроможності, корпоративного та податкового регулювання. 2) Розробка європейського безпечного активу (*safe asset*) для підвищення стабільності фінансової системи та зменшення залежності від зовнішніх ринків. 3) Повна імплементація банківського союзу для зміцнення фінансової стабільності і забезпечення координації між ринками капіталу та банківським сектором. 4) Масштабування фінансової інклюзії для залучення економічних агентів на ринки капіталу.

Тренди національного ринку капіталів в умовах воєнної економіки: загроза боргової кризи (дефолту); співпраця з провідними промислово-оборонними корпораціями може посилювати оборонний потенціал, але також створювати ризики фінансової нестабільності через волатильність грошових потоків і залежність від зовнішнього капіталу. В Україні, де державні облігації домінують (біля 94% біржового обороту), то для залучення іноземних інвесторів необхідно диверсифікувати фінансові інструменти [12]. Модернізація ринків капіталу через вдосконалення інфраструктури та

адаптаційність міжнародних стандартів може збільшити капіталізацію корпоративного сектора, ліквідність і привабливість для іноземних інвесторів, зокрема компенсуючи скорочення обсягів торгівлі на національних фондових біржах (табл. 3).

Таблиця 3

Імплементация нововведень оновленої Стратегії розвитку
фінансового сектору України

	Нововведення	Особливості імплементації для ринків капіталу
1.	Розширення ініціатив для забезпечення макроекономічної та фінансової стабільності:	<ul style="list-style-type: none"> – додано нові заходи, пов'язані з законодавчим регулюванням діяльності Фонду розвитку підприємництва, розробкою Стратегії розвитку іпотечного кредитування, підвищенням стійкості критичної інфраструктури та цифрової операційної стійкості фінансового сектору й Фонду гарантування вкладів фізичних осіб; – ці ініціативи спрямовані на гарантування надійності та продуктивності фінансової системи, що опосередковано підтримує стабільність ринків капіталу і фінансових послуг.
2.	Модернізація ринків капіталу, зокрема фондового ринку:	<ul style="list-style-type: none"> – оновлено комплекс заходів для розвитку інфраструктури ринків капіталу. Це передбачає узгодження цільової моделі функціонування ринків капіталу з усіма зацікавленими сторонами, консолідацію облікової інфраструктури та активне залучення іноземних інвесторів; – метою цих трансформацій є реформування ринків капіталу, аби максимально реалізувати потенціал для приваблення приватних інвестицій, підвищення ліквідності та розширення інструментів торгівлі на фондовому ринку.
3.	Поглиблення європейської інтеграції:	<ul style="list-style-type: none"> – розширено ціль III «Фінансова система працює на відновлення країни та інтегрується до ЄС» з додаванням нової ініціативи «Європейська інтеграція фінансового сектору»; – заплановано посилення співпраці з інституціями ЄС з урахуванням рекомендацій ЄК за підсумками скринінгу; – ці зміни підкреслюють стратегічний вектор на комплексний розвиток та інтеграцію ринків капіталу в європейський простір, що сприятиме гармонізації регуляторних стандартів і підвищенню довіри інвесторів.

Джерело: складено за матеріалами [12].

Для оперативного реагування на актуальні виклики оновлена Стратегія включає стислий список ключових індикаторів короткострокової перспективи. Під час оновлення уточнено п'ять індикаторів і додано чотири нові, зокрема щодо розширення доступу до дистанційних фінансових послуг через Систему BankID НБУ, регулювання діяльності інвестиційних фондів, удосконалення системи добровільного накопичувального пенсійного забезпечення, а також розширення зв'язків з іноземними депозитаріями для інструментів відновлення та відбудови. Зауважимо, що з урахуванням реалій політико-економічної ситуації НБУ визначає ризик як ймовірність подій, які негативно впливають на капітал чи доходи банку, що узгоджується з ймовірнісним підходом. Вважаємо, що при визначенні ризиків щодо імплементації нововведень оновленої Стратегії варто враховувати як суб'єктивні (психологічні та поведінкові) аспекти, так і об'єктивні (ймовірнісні та зовнішні) чинники.

Висновки. В умовах глобальної фінансової конкуренції та епістемічних викликів міжнародної транзакційної політики інтегровані ринки капіталу сприяють підтримці інновацій та цифрової трансформації, диверсифікації джерел фінансування з урахуванням трендів економічної конвергенції. Євроінтеграція фінансового сектору, включаючи імплементацію норм ЄС, науково виправдана як механізм підвищення довіри інвесторів до ринків капіталу, а досягнення прогнозованої 100% еквівалентності регулювання до 2027 року може відкрити доступ до європейських ринків, збільшивши приплив капіталу та інновації.

Інтеграція ринків капіталу має сприяти відновленню економіки України, оскільки забезпечує ефективний розподіл ресурсів, знижуючи вартість капіталу та стимулює високотехнологічні і оборонно-промислові сектори економіки. Оновлення Стратегії розвитку фінансового сектору України в сегменті модернізації ринків капіталу та фондового ринку, має активізувати інвестиції у нематеріальні активи (інновації) та зниження вартості капіталу, що особливо актуально для постконфліктних emerging markets. Ці зміни відповідають глобальним трендам, де модернізація ринків капіталу в emerging economies сприяє сталому розвитку. Впровадження цифрових технологій, таких як DLT, зменшує транзакційні ризики та операційні витрати, підвищуючи диверсифікованість ринків. Ефективний ризик-менеджмент, враховуючи глобальні виклики і потреби економіки ЄС, забезпечує стабільність і привабливість для інвесторів.

Перспективи подальших досліджень. Зростання витрат учасників ринків капіталів на цифрові технології потребує дослідження: розробки адаптивних інвестиційних стратегій щодо балансування між доцільністю та стратегічними перспективами ПІІ для економік світу через волатильність потоків і залежність від зовнішнього капіталу; реалізації фіскальних політик для протидії ризикам масового застосування криптовалюти на ринках капіталів.

Література

1. Ukraine: Technical Assistance Report-Foreign Exchange Derivatives Market Development. June 13, 2025. [Електроний ресурс] – Режим доступу: <https://www.imf.org/en/Publications/technical-assistance-reports/Issues/2025/06/13/Ukraine-Technical-Assistance-Report-Foreign-Exchange-Derivatives-Market-Development-567694>
2. World Investment Report 2025 International investment in the digital economy. [Електроний ресурс] – Режим доступу: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2025_en.pdf
3. Eurosystem expands initiative to settle DLT-based transactions in central bank money. 20 February 2025. [Електроний ресурс] – Режим доступу: https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2025/html/ecb.pr250220_1~ce3286f97b.en.html
4. ECB Consumer Expectations Survey results – July 2025. 29 August 2025. [Електроний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2025/html/ecb.pr250829~2cdd51374f.en.html>
5. ECB partners with private sector through digital euro innovation platform. 5 May 2025. [Електроний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2025/html/ecb.pr250505~00207689f9.en.html>
6. Chen Wentong, Jamaludin Fazurin, Misch Florian, Pienkowski Alex, Wang Mengxue, Zhu Zeju. Monetary Policy Transmission in Euroized Countries: Evidence from Emerging Europe // Working Paper. – September 5, 2025. – No. 2025/177. – 34 p. <https://doi.org/10.5089/9798229021258.001>
7. Yao Zeng. Finance Changed, Risks Didn't: New technologies are rewiring liquidity, payments, and economic stability. [Електроний ресурс] – Режим доступу: <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/022/0062/003/article-A008-en.xml>
8. Donald Lien, Brian Roseman, Yanlin Shi. A new leadership share measure for price discovery // Journal of Banking & Finance. – November 2025. – Vol. 180, 107527. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2025.107527>
9. Zhibing Li, Jia Liu, Jie Liu, Xiaoyu Liu, Chonglin Wu. Investor attention and stock price manipulation: Evidence from daily quasi-natural experiments // Journal of Banking & Finance. – October 2025. – Vol. 179, 107528. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2025.107528>
10. Results of the June 2025 Survey on credit terms and conditions in euro-denominated securities financing and OTC derivatives markets (SESFOD). 31 July 2025. [Електроний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2025/html/ecb.pr250731~6f8d492141.en.html>
11. Ignatyuk A., Dikiy A., Shevtsiv L., Klymash N., Zaitsev O. Determination of the company's value under the influence of various factors // Journal of Optimization in Industrial Engineering. – 2021. – Vol. 14, Issue 1. – P. 151–157.
12. Оновлена Стратегія розвитку фінансового сектору України: збереження стабільності, залучення інвестицій та євроінтеграція. [Електроний ресурс] – Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/news/onovlena_strategiia_rozvitku_ffinansovogo_sektoru_ukraini_zberezhenia_stabilnosti_zaluchennia_investitsii_ta_ievrointegratsiia-5276

References

1. Ukraine: Technical Assistance Report-Foreign Exchange Derivatives Market Development. June 13, 2025. [Elektroni resurs] – Rezhym dostupu: <https://www.imf.org/en/Publications/technical-assistance-reports/Issues/2025/06/13/Ukraine-Technical-Assistance-Report-Foreign-Exchange-Derivatives-Market-Development-567694>
2. World Investment Report 2025 International investment in the digital economy. [Elektroni resurs] – Rezhym dostupu: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2025_en.pdf

3. Eurosystem expands initiative to settle DLT-based transactions in central bank money. 20 February 2025. [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2025/html/ecb.pr250220_1~ce3286f97b.en.html
4. ECB Consumer Expectations Survey results – July 2025. 29 August 2025. [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2025/html/ecb.pr250829~2cdd51374f.en.html>
5. ECB partners with private sector through digital euro innovation platform. 5 May 2025. [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2025/html/ecb.pr250505~00207689f9.en.html>
6. Chen Wentong, Jamaludin Fazurin, Misch Florian, Pienkowski Alex, Wang Mengxue, Zhu Zeju. Monetary Policy Transmission in Euroized Countries: Evidence from Emerging Europe // Working Paper. – September 5, 2025. – No. 2025/177. – 34 p. <https://doi.org/10.5089/9798229021258.001>
7. Yao Zeng. Finance Changed, Risks Didn't: New technologies are rewiring liquidity, payments, and economic stability. [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/022/0062/003/article-A008-en.xml>
8. Donald Lien, Brian Roseman, Yanlin Shi. A new leadership share measure for price discovery // Journal of Banking & Finance. – November 2025. – Vol. 180, 107527. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2025.107527>
9. Zhibing Li, Jia Liu, Jie Liu, Xiaoyu Liu, Chonglin Wu. Investor attention and stock price manipulation: Evidence from daily quasi-natural experiments // Journal of Banking & Finance. – October 2025. – Vol. 179, 107528. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2025.107528>
10. Results of the June 2025 Survey on credit terms and conditions in euro-denominated securities financing and OTC derivatives markets (SESFOD). 31 July 2025. [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2025/html/ecb.pr250731~6f8d492141.en.html>
11. Ignatyuk A., Dikiy A., Shevtsiv L., Klymash N., Zaitsev O. Determination of the Company's Value under the Influence of Various Factors // Journal of Optimization in Industrial Engineering. – 2021. – Vol. 14, Issue 1. – P. 151–157.
12. Onovlena Stratehiia rozvytku finansovoho sektoru Ukrainy: zberezhennia stabilnosti, zaluchennia investytsii ta yevrointehratsiia. [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: https://mof.gov.ua/uk/news/onovlena_strategiia_rozvitku_ffinansovogo_sektoru_ukraini_zberezheniia_stabilnosti_zaluchennia_investitsii_ta_ievrointegratsiia-5276

Alekseyenko L.M., Dr. in economics,
Professor West Ukrainian National University

TRANSFORMATION OF CAPITAL MARKETS: FINANCIAL AND INNOVATIVE MECHANISMS AND STRATEGIES OF THE RISK MANAGEMENT IN BANKING

The article discusses the transformation of capital markets in the context of globalization with a focus on financial and innovative mechanisms and risk management strategies in banking. It is established that the international capital market is devoid of regulatory barriers and ensures the financial security of the countries, but is vulnerable to geopolitical challenges. The purpose of the article is to substantiate the concept of financial and innovative Capital Market Union (CMU) mechanisms with a focus on risk management in banks for market transformation. EU enlargement, liberalization, and the formation of the CMU are the basis for economic development. The research focuses on the importance of banking, support for the digital euro, and the ECB's regulation of innovation in TARGET Services. It is established that in euroized economies, monetary transmission affects capital markets, and it is advisable to use the NLS indicator and monitor stock

price manipulation to establish price leadership. The transformation of capital markets requires the modernization of the regulatory framework and the harmonization of European standards. The author identifies capital market trends that actualize the feasibility of conservative lending due to volatility, scaling up repo agreements with the EGB, and the use of data-driven analytics. It is argued that in the short term, risk management strategies and initiatives to form the EU CMU should focus on three main areas: savings and investment, business and entrepreneurship, and market surveillance. It is determined that in the European capital markets, when forming financial and innovative CMU mechanisms, it is necessary to consider the features of product diversification and market structure in capital markets, where the focus on private equity and technology helps to optimize margins. The author characterizes the strategic goals of CMU: support for innovation, transformation financing, scaling savings, diversification, and convergence. Risk management strategies should use unified products, DLT, securitization, and venture capital financing. It has been established that updated approaches to the development of the financial sector of Ukraine will contribute to the modernization of national capital markets, taking into account the dimensions of European integration.

Keywords: capital markets, regulator, innovation, stock market, governance, banking institution, fintech, financial services market, asset management, investment, emergency, security, international standards.